СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 145. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ЧЕРВНЯ 1950. No. 145. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 24, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СЕНАТ УХВАЛИВ ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ НА ТРИ РОКИ

Вашинґтон, 22. червня. — Голосуванням „на око" сенат прийняв біл, який продовжує на три роки теперішній закон про обов'язкову військову службу. Палата репрезентантів ухвалила давніше продовження закону на два роки, отже ці нерівності мусять бути вигладжені на конференції обох палат. Одначе тому, що теперішній закон вигасає з днем 24 червня сенат ухвалив продовжити на 15 днів продовження тепер обовязуючого закону без змін, після чого прийде ще до голосування над законопроєктом, узгідненим обома палатами. У ньому мають бути пороблені ще інші поправки. Палата репрезентантів достосувалася до сенату і впродовж однієї мінути ухвалила 15-денне продовження обовязкової служби.

ЗМІНИ ГЕНЕРАЛІВ В АРМІЇ.

Президент Труман оприлюднив значні переміни на становищах військових командантів, які матимуть важливе значення не тільки для Америки, але для Европи. Лютенант - генерал Мантон С. Едді, який є тепер командантом Колеґії Генерального Штабу в Форт Лівенворт, у стейті Канзас, назначений командантом америк. армії в Европі.. Теперішній командант европейських частин лют. генерал Кларенс Р. Гюбнер, має перейти в стан спочинку з днем 30 листопада з своєю рангою. Команду над військовими частинами в Австрії обійме генерал-майор Стафорд Лерой Ирвин на місце ген. Джорджія Кійса, який теж піде на пенсію.

ТРУМАН ПРОТИ 70 ЛЕТУНСЬКИХ ЧАСТИН..

Злучені Держави не можуть здобутися на розбудову й втримання 70 летунських частин, як це рішили представники обох палат Конґресу. Такий погляд висловив през. Труман на пресовій конференції. Одначе він не заявив, що покладе вето, на випадок, коли б перейшов законопроєкт про таку розбудову.

Міжтим сенатська комісія збройних сил доручила повному сенатові ухвалити біл про висиґнування $350,000,000 на змодернізування воєнної маринарки. Має бути побудований між ін. новий літаконосець велитенських розмірів, а крім того два кораблі, які творитимуть „революцію" в будові морських суден.

ЩЕ ОДИН СТРАЙК НА ЗАЛІЗНИЦЯХ..

Шікаґо. — Крім запровадженого страйку стрілочників, який має вибухнути на західних залізничих лініях у неділю, заповіла юнія кондукторів на Пулманах страйк на 11 липня. Надіються, що президент назначить комісію для встановлення фактів.

ЖИДИ ХОЧУТЬ ОСТАТИСЯ ТІЛЬКИ РЕЛІГІЙНОЮ ГРУПОЮ.

Ню Йорк. — Алберт М. Ґрінфілд, голова Жидівського Статистичного Бюра, заявив на обіді у Валдорф Асторія, що жидам треба боротися за те, щоб в Америці вони залишилися релігійною групою. Він пригадав, що від часу створення Держави Ізраїля різні організації намагаються шукати признання жидів за національну спільноту.

ВИДАВЦІ АПЕЛЮЮТЬ ДО ЮНІЇ, ЩОБ ПІШЛИ ДО РОБОТИ ПРИ ГАЗЕТІ.

Ню Йорк. — Товариство Видавців Газет у Ню Йорку звернулося з зазивом до предсідників пяти міжнародних юній механічних робітників, щоб вони дали дозвіл своїм членам знехтувати пікету Гілди Журналістів, заведену для осторожи інших робітників підчас страйку в щоденнику „Ворлд-Телеграм енд Сан". Страйк викликали редактори і робітники при експедиції, а їх послухали члени інших юній і не йдуть до роботи від 13 червня.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯДОВЕЦЬ В СПРАВІ ДЖЕФІ З АМЕРАЗІЇ.

Вашинґтон.. — Урядовець з департаменту стейту, Джан С. Сервис, про якого в сенатській критиці згадувано як нельояльного до уряду, признав перед слідчою підкомісією, що він давав деякі вказівки Филипові Джефі, редакторові журналу „Амерейжія", який ішов по комуністичній лінії. Сервис виявив, що в 1945 р. була звичка в урядових колах давати деякі загальні вісті редакторам. Одначе Сервис заперечив, наче б він давав які тайні військові або політичні інформації особам з-поза уряду..

СТРИМАЛИ КОРАБЕЛЬ ПЕРЕД ВІДЇЗДОМ ДО ЕВРОПИ.

Ню Йорк. — Шістьсот студентів, які зібралися з різних стейтів для виїзду до Европи норвезьким кораблем „Свалбард", мусіли затриматися в пристані на неозначений час тому, що влада признала цей корабель за непевний. Красве Студентське Товариство заплатило $200,000 за корабель, який мав причалити до Ротердаму 3 липня, а почати подорож з поворотом 31 серпня.

ВИЯВЛЯЄ ІМЕНА ПІДРИВНИХ ОСІБ В УРЯДІ.

Вашинґтон.. — Матвій Кветик (Цветич), який був на службі Федерального Бюра Інвестиґацій для слідження комуністів в Західній Пенсилвенії і сусідних стейтах, подав до відома комісії неамериканських діянь палати репрезентантів імена двох колишніх федеральних урядовців, які брали участь у затіях підривних груп. Імен не оприлюднено. Кветик подав був давніше імена 300 комуністів в західній частині Пенсилвенії і 35 інших осіб, які співпрацювали з ними в стейті Огайо.

ВІДЛОЖЕНО НА ОСІНЬ РОЗПРАВУ НАД НЕЛЬОЯЛЬНИМИ УЧИТЕЛЯМИ.

Ню Йорк. — Міська шкільна рада відложила до 18 вересня розправу над 8 учителями, засуспендованими в виконуванні обовязків за приналежність до Комуністичної партії. Вони відмовилися від заяви, чи вони були членами Компартії, а заявили, що вони невинуваті.

НЕМА НЕВТРАЛЬНОСТИ В ТЕПЕРІШНЬОМУ ЧАСІ

Вашинґтон, 22. червня. — Дві сенатські комісії, які спільно радили над висотою військової допомоги для некомуністичних країн на наступний рік, заявили, що вже минули ті часи, коли якась країна в світі могла бути невтральною. Вони склали сенатові звіт про потребу призначення $1,222,500,000 на програму військової допомоги для Европи, Близького, Середнього й Далекого Сходу і інших околиць, а при цій нагоді висловили такий погляд: „З огляду на загрозу збоку Совєтського Союзу і його сателітів, спроможність демократій жити з життям залежить від їх здатности боронити самих себе. Серед такої загрози ніяка нація не може бути невтральна ані не може надіятися на невтральність з хвилиною вибуху зудару. Якщо не поможе військова допомога, то єдина друга можливість буде зрезиґнувати зі свободи і признатися до слабости. Совєти негайно витолкують собі таке признання як запрошення до агресії."

З огляду на такий стан комісія закордонних справ і комісія для провірки наміченого законодавства обрналися в поглядах, чого не бувало давніше. У справах Европи комісії заявили: „Нам не вільно втратити Західної Европи, ані не вільно нам думати про звільнення її щойно після нападу агресора. Досвід зі Східною Німеччиною під російською окупацією вказує ясно, що Европа, навіть хвилево окупована совєтськими військами, втратить і волю і західну цивілізацію"..

АЧЕСОН ДАЛЬШЕ МРІЄ ПРО МИР.

Кембридж, Масс. — Секретар стейту Дін Ачесон склав звіт з орудування фондами на Плян Маршала і заявив, що в такий спосіб Америка присвятила себе до відчування громадської спільности між вільними націями. Ця засада була виявлена в промові Ачесона до Товариства Гарвардських Алюмнів. На зібранні було приявних 13,000 осіб. Перед Ачесоном промовляв ген.. Карльос П. Ромульо, секретар закордонних справ Филипин. Він згадав, що його країна є ключем до миру або війни, одначе Західні країни повинні навчитися глядіти на Азію азійськими очима. Ачесон у своїй промові розвинув засаду: „Треба жити й іншим дати жити", яку мусять засвоїти собі Росія, якщо мир має бути втриманий.

ЗАКОН ПРО НАБИРАННЯ ШПИГІВ В ЕВРОПІ.

Вашинґтон. Палата репрезентантів прийняла законопроєкт, який має на меті дати дозвіл армії прийняти 2,500 шпигів з-поміж чужинців в Европі, які могли б бути придатними коло і поза Залізною Заслоною. Конґресмен Дюї Шорт каже, що більша частина таких шпигів походила б зпоміж словян, яких країни поглотив комунізм.

ЗА ВЕТО ПРОТИ ДОПУЩЕННЯ КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ ДО О. Д.

Десять конґресменів звернулися до президента Трумана з зазивом, щоб він доручив американським делегатам в Об'єднаних Державах покласти вето проти допущення до О. Д. делегатів китайського комуністичного режиму.

ПІДОЗРІЛИ САБОТАЖ В БРИТАНСЬКОМУ ПІДВОДНОМУ ЧОВНІ

Лондон, 23. червня. — Британська адміралїція сьогодні повідомила про слідство в справі підозрілого саботажу в підводному човні „Таліго". З повідомлення виходить, що у вітальних частинах машинерії човна знайдено пісок. Від часу закінчення війни на британських воєнних кораблях стверджено цілий ряд саботажів або їх спроб, але цей випадок вважається найбільш загрозливим. Між іншим, тільки минулого тижня повідомлено про слідство в справі спроби саботажу на авіоматці „Ілюстріюс" в дні 1-го травня.

СОВЄТИ ПОГРОЖУЮТЬ АТОМОВОЮ БОМБОЮ

Лондон, 23. червня. — Совєтський закордонно-політичний журнал „Новоє Врем'я" погрожує в останньому виданні — згідно з радіоповідомленням совєтського агентства — ТАСС, — що на випадок нападу на Совєтський Союз, він „спроможний" відбити атомовий напад таким же самим. — Ген. Ісаєв, в статті з нагоди 9-тої річниці початку совєтсько-німецької війни, обвинувачує Злучені Держави і Британію, що вони приготовляють воєнний напад на Совєтський Союз і твердить: „Великої модерної війни не можна виграти саботажними налетами американських літаків, навіть коли б вони вживали атомових бомб, головно тепер, коли наша країна, на випадок нападу, є спроможна відбити удар теж атомовою зброєю".

МОЖЛИВІСТЬ ВСТАНОВЛЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В ЯПОНІЇ

Токіо, 23. червня. — Західні аліянти можуть в короткому часі признати Японії „змодифікований" мировий договір, або встановити там такий сам стан, як його вже введено в Німеччині, де військову окупаційну владу заступлено цивільним управлінням, хоча західні оборонні військові сили там залишилися — натякнув сьогодні дорадник державного департаменту, Джан Фостер Долес. Кінцевого рішення в цій справі не можна сподіватись раніше, аж секретар оборони Луїс Джансон, предсідник об'єднаних штабів ген. Омар Бредлі і Дж. Ф. Долес, які протягом цього тижня відбули наради з американським головнокомандуючим на Далекому Сході, ген. Доґлесом Мек Артуром, вернуться до Вашинґтону та відбудуть наради з державним департаментом. Після нарад з ген. МекАртуром, Долес заявив на пресовій конференції, що біжучі наради в Токіо творитимуть базу „для будь-якої акції в справі Японії". У висліді своїх розмов — Долес вияснив на пресовій конференції такі багатомовні справи: 1. Погляд Японії на тему мирового договору буде взятий до уваги перед винесенням кінцевого рішення; 2. Хоча Злучені Держави не думають „домагатися данини" військових баз навколо світу проте рішучою ціллю американської закордонної політики є зберегти мир, справедливість і безпеку в цій, як теж інших частинах світу. Виразна загроза миру з боку Совєтів вимагає відповідної оборонно-превентійної акції з боку Америки; 3. Японії ніхто ані не буде просити ані змушувати до участи в „холодній війні". — Заява Долеса та наради військових керівників заповідають без сумніву великі зміни в американській політиці на Далекому Сході.

КИТАЙ СКОРИСТАЄ З ПРАВА ВЕТА ПРОТИ ПОНОВНОГО ВИБОРУ ТРІҐВЕ ЛІ

Лейк Соксес, 23. червня. — Національно-китайський представник в Об'єднаних Націях, д-р Т. Ф. Тсіянґ, заявив сьогодні, що він скористає зі свого великодержавного права вета (спротиву) проти поновного вибору Тріґве Лі генеральним секретарем цеї організації на чергову каденцію п'ятьох років, якщо Лі кандидував би. Проте, щоб уникнути комплікацій в організації, Китай готов погодитися на продовження теперішньої каденції Лі на ще один рік. Лі відмовився від коментарів на цю тему.

ЗАКІНЧЕННЯ СЕЗОНУ В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк, 23. червня. — Літературно-Мистецький Клюб закінчив вчора свій сезон скромною, але знаменитою імпрезою, влаштованою стараннями Музичної секції. Концертові вокальних та інструментальних виступів п-ні Нанаси і п-ні Чапельської, Осипа Стецури, проф. Недільського і п. Повелячека прислухувалось поверх 130 осіб добірної публіки, переважно з мистецько-артистичного та письменницького світу, що їх далеко не могла помістити скромна домівка Клюбу при 101 Евеню „А". Голова Клюбу, п. С. Литвиненко, не без причини твердить, що найбільшою турботою Клюбу є тепер придбання відповідної домівки, яка вможливила б ще більший розвиток цеї організації, яка своїми формами і цілями стала одним з найкращих проявів культурного життя метрополії.

АМЕРИКА ВИЯВЛЯЄ ПЛЯН ДЛЯ ЗВИЧАЙНОГО РОЗБРОЄННЯ

Лейк Соксес, 23. червня. Американський представник в зложеній з представників одинадцяти країн Комісії Об'єднаних Націй для звичайного розброєння, Френк С. Неш, виявив сьогодні американський плян в цій справі. Згідно з цим пляном, міжнародна комісія мала б право провірювати періодично військові споруди в кожній країні та дбати, щоби вони не переходили узгіднених розмірів. Місце совєтського представника на вчорашньому засіданні було порожнє.

ДАЛЕКОСЯГЛІСТЬ ПЛЯНУ ШУМАНА НЕСПОДІВАНКОЮ ДЛЯ УЧАСНИКІВ НАРАД В ПАРИЖІ

Париж, 23. червня. — Політична далекосяглість обговорюваного тепер на окремій конференції в Парижі Пляну Шумана щодо злиття европейської важкої індустрії заскочила делеґатів Бельгії, Голандії і Люксембургу до тої міри, що вони рішили зажадати нових інструкцій від своїх урядів. Так само делеґація Західної Німеччини натякнула, що їй доведеться вернутися до Бонн та порадитися своїх зверхників щодо дальшого становища в цій справі. Діло в тому, що голова французької делеґації, Жан Моннет, вчора чітко підкреслив, що ціллю Пляну Шумана є не тільки злиття і підпорядкування „одній вищій владі" европейської вугільної і сталевої індустрії, але остаточний і невідкличний крок до політичної федерації европейських країн. Запропонована Шуманом окрема европейська Асамблея, що мала б контрольну владу над „вищою владою" об'єднаних індустрій, включно з правом її відставки, логічно зайняла б місце досить безрадної Европейської Ради. Звертається увагу, що передбачені Пляном Шумана три авторитетні нові европейські органи: 1. „Вища влада" для об'єднаної індустрії, 2. европейська „міжпарляментарна асамблея", та 3. арбітраційний европейський суд, змінюють радикально дотеперішні федераційні прямування, майже в подробицях їх конкретизують і є стомилевим „кроком дальше" в цьому напрямку, як це вже раніше сказано в американських офіціяльних коментарях. Виявляється виразно, що злиття індустрій є тільки засобом до далеко більшої і всеобіймаючої політичної мети. Тим самим Плян Шумана, якщо був би прийнятий, увійшов би до історії як одна з найбільш переломових подій.

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД „ПРИВІТАЄ" ІНІЦІЯТИВУ ШУМАНА

Лондон, 23. червня. На початку наступного тижня, правдоподібно вже в понеділок, перед британським парляментом опиниться гаряче дебатована справа Пляну Шумана та становище до нього британського уряду. Справу видвигне консервативно-ліберальна опозиція, гостро критикуючи не так саме становище уряду, як радше його тактику в цій справі. Ідеться про офіційну британську відповідь на французьке запрошення до участи в ініціятивних нарадах. Під натиском опозиційної критики, уряд рішив доповнити свою відповідь новою заявою, що він „вітає ініціятиву міністра Шумана" щодо злиття французької і німецької важких індустрій, але з огляду на бездискусійність цілей цього Пляну, передбачуване ним створення надурядової влади та з огляду на британські зобов'язання відносно країн британської спільноти народів, уряд „на жаль" не може взяти участи в початкових нарадах.

ПОДІЛ ЗЕМЛІ В ІТАЛІЇ

Рим, 23. червня. — Урядова Християнсько - демократична партія заповіла, що вона піддержуватиме в парляменті законопроєкт в справі поділу між безземельних селян та сільсько-господарських робітників около 3,000,000 акрів землі з великих земельних посілостей.

АЛІЯНТИ БУДУЮТЬ ФОРТИФІКАЦІЇ В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Франкфурт, 23. червня. — Французькі окупаційні власті в Німеччині сьогодні офіційно потвердили будову оборонних фортифікацій проти можливого „нападу зі Сходу". В офіційному повідомленні французького високого комісаріяту, виданого у зв'язку з повідомленням про підмінування надренського шляху Льорелей, сказано, що „заходи військового характеру, пороблені здовж Льореляй, в жадному разі не є ізольовані. Вони теж не є виключно французькі, а тільки наслідком між-союзницької ініціятиви. Вони є превентивними заходами, пороблені в результаті між-союзницького договору, і їх можна ствердити теж на багатьох інших найважливіших комунікаційних пунктах не тільки на території федеративної Німеччини, але теж у Франції та інших західно-европейських країнах".

МОЖЛИВІСТЬ НОВОЇ КРИЗИ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ

Париж, 23. червня. — Французька Національна Асамблея вчора відкинула більшістю 352 голосів проти 195 законопроєкт уряду премієра Бідо в справі платні державним службовцям. Премієр Бідо негайно заповів, що завтра, в суботу, він вимагатиме від Асамблеї заяви довір'я до уряду в цій справі, що ставить уряд перед можливістю нової кризи. Якщо б заява довіря не перейшла і уряд був би змушений піти у відставку, то це рівночасно могло б призвести до розпущення Асамблеї та розписання нових виборів.

РУМУНСЬКИЙ МІНІСТЕР В ІТАЛІЇ „ВИБРАВ ВОЛЮ"

Рим, 23. червня. — Румунський уповноважений міністер в столиці Італії, проф. Міґаїл Драгоміреску, зрезиґнував вчора зі свого посту і відмовився вертати назад до опанованої комуністами своєї країни — повідомлено сьогодні офіційним комунікатом італійського міністерства закордонних справ.

ПОМЕР ШЕФ КОМУНО-НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

Берлін, 23. червня. — Тут офіційно повідомлено про смерть „в лікарні на удар серця" шефа створеної совєтами комуно-німецької поліції, 49-літнього Курта Фішера. Ця поліція нараховує офіційно — 40,000 осіб і фактично є нелегальною комуно-німецькою армією, проти якої західні аліянти недавно зголосили офіційний протест.

ОЖИВЛЕННЯ ГРЕКО-ЮГОСЛАВСЬКОЇ ТОРГІВЛІ

Атени, 23. червня. — Тут повідомлено, що Злучені Держави Америки погодилися, щоби Греція використала частину признаних їй долярових кредитів на закупно м'яса в Югославії. В торгівлі з Югославією використає тепер Греція около 60% з одержаних вже з Америки 2,000,000 долярів кредиту.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИКЛАДНА ВІДПОВІДЬ

Україну ще далі часто утотожнюють з Росією. В багатьох американців Україна і Росія ще й нині одне й те саме. Навіть у таких газетах які повинні б добре знати різницю між Україною і Росією, трапляються ще й тепер статті, у яких ті дві назви цілком поплутані, так, що американському читачеві важко визнатись, чи є яка справжня різниця між Україною і Росією. Можна нарахувати багато причин, чому воно так є, але не в тому справа. Важніше, що нам робити, щоб цього не було.

Такі книжки про Україну та про український нарід, що їх видає У.Н. Союз англійською мовою, зробили багато. Вони зробили б більше, якби ми самі краще дбали, щоб вони діставалися до рук редакторів, політиків, професорів і т. п. Вже з цього, що видавані нами книжки про Україну та її визвольну боротьбу не розходяться навіть в трьох тисячах примірників, легко пізнати, як багато праці перед нами. Це відноситься теж і до справи поширювання „Українського Квартальника" чи Українського Бюлетеню", видаваних Українським Конґресовим Комітетом і Панамериканською Українською Конференцією. До того наше громадянство ще далі не вважає своїм обов'язком спростовувати помилки щодо України, коли їх завважує в американських газетах, у статтях, чи новинках, чи теж у публичних висказах визначних осіб. Замало уваги прикладали ми досі цій справі, тому й нема розуміння ваги її потреби.

Ці речі ми вже нераз нагадували нашому громадянству, а тепер пишемо про це щераз з нагоди спростування, яке помістив д-р Антін Рудницький в двох провінціональних газетах у стейті Ню Джерзі (Ди Овшен Кавнті Сан і Ню Джерзі Куріер), в справі названня росіянкою української дівчини, яка прибула тому два роки з Европи і тепер, при закінченню шкільного року, була відзначена за найбільші у цілій клясі успіхи в науці історії Америки. Це спростування містимо в цілості в „Юкрейніен Віклі". Справлення помилки, якої допустився високий урядовець у своїй похвальній промові, дало нагоду вияснити в газеті, що український нарід зовсім відмінний від російського, та що Україна не Росія. Зроблено це в такий спосіб, що тисячі старих американців, які це — в цьому випадку з інтересом — прочитають, уже добре пам'ятатимуть, що Україна це миролюбна і демократична країна, яка впала жертвою російського імперіялізму. Вони теж знатимуть, чому українців так дуже болить, коли їх називати „рошен". Тепер, коли Америка є у холодній війні з Москвою, американці теж зрозуміють, що говорити про Росію і поминати український нарід та інші поневолені нею народи, значить іти на руку кремлівському режимові, який так, як і царат хоче закривати, що Росія — це тюрма народів.

Написана з приводу цього спростування стаття американського редактора в „Ди Овшен Кавнті Сан" признає, що американці заслуговують справедливо на те, щоб їх „добре вибити", коли допускаються таких помилок та навіть у публичних виступах дають російську назву тим, які ту назву ненавидять, бо ж Росія загарбала їх край і як гнобила їх за царату, так далі гнобить і за червоної влади.

Як дуже поступило б розуміння української справи в Америці, коли б подібні вияснення чи спростування появлялись в американській пресі теж і по інших великих і малих наших осередках. Пам'ятаймо про це, як трапляється до цього нагода.

Маніпуляції з комуністичними юніями

Телеграфічний донос юнії робітників виробництва меблів, приналежної до Американської Федерації Праці, висланий до генерального прокуратора Дж. Говарда МкҐрета, на конкуренційну юнію таких же робітників, але приналежну до Конгресу Індустріяльних Організацій, вказує на ворожнечу, яка запанувала між робітничими юніями на тлі комунізму. Юнія з К. І. О. повідомила свою осередню організацію, що на останній конвенції, згідно з вимогами закону, вона вибрала своїми урядовцями членів - некомуністів. Одначе юнія з А. Ф. П. каже, що це ошуство, бо нові урядовці юнії К. І. О. теж комуністи, тільки назагал незнані.

Оцей факт прилюдного обману публіки треба приписати новій тактиці міжнародного комунізму, який, не зарікається жадних засобів, коли йдеться про поборювання некомуністичного суспільного ладу та поневолення людства. Звісно, що центральні робітничі організації, А. Ф. П. і К. І. О., повели від якогось часу завзяту кампанію, щоб очистити підвладні юнії з комуністичного верховодства. Чистка пішла так далеко, що коли якась юнія не має сили позбутися комуністичних урядовців, таку юнію відсуває осередня організація з свого складу. Найбільше таких юній було в К. І. О. і тому на цю організацію звернена увага комуністичного проводу. Між юніями, усуненими з К. І. О., находяться такі загально звісні великі юнії: електричних робітників і машиністів; бюрових і професійних робітників; прилюдних робітників; *харчових, тютюневих, рільничих* і інших подібних робітників; робітників фармерського устаткування; і майнерських, фабричних та перетоплюючих робітників. Юнія робітників при меблях врятувалася „чисткою" комуністичних урядовців, яка, як показується, не була щирою, тільки удаваною.

Оцей новий комуністичний підступ є варт уваги. Коли тільки почався рух за чистку юній з комуністичних елементів та чистку центральних робітничих організацій з комуністичних юній, комуністи загрозили, що вони зорганізують свою окрему централю з таких „вичищених" юній і поведуть боротьбу проти некомуністичних осередків. Це сталося негайно після того, як К. І. О. виступив з Світової Федерації Трудових Юній, яку опанували були комуністи від початку її заснування в Европі, тому пять років. На якийсь час така погроза притихла і здавалося, що світовий комунізм погодився з думкою, що під теперішню пору його голос в американських робітничих організаціях мусить притихнути.

Становище американських комуністів до робітничих юній було передискутоване на повнім засіданні краєвого комітету Комуністичної Партії З. Д. А. в місяцю березні 1950 р. в Ню Йорку. Воно виявилося в резолюції, що сила комунізму не лежить у зорганізуванні осередку для комуністичних юній, тільки на підшуканні „якнайдоцільніших форм кооперації для їхньої співпраці при взаємній охороні і для поширення їхнього впливу та боротьби". У звязку з тим придумано теж спосіб співпраці з деякими юніями, одначе не просто через урядовців, а через поодинокі особи, хоч би вони й не були урядовцями юній.

Подібне становище зайняла теж Світова Федерація Трудових Юній, яка відбула свою конференцію в Будапешті в днях 10-24 травня. Там запала теж ухвала, щоб затвердити поділ Світової Федерації на різні департаменти, відповідно до ділянок праці, з яких рекрутуються робітники для юній. Досі існує 12 таких „професійних" департаментів, які незамітно поширюють своє діяння в різних країнах світу. Чи останні вибори в юнії робітників при виробництві меблів переведено вже під вказівками з конференції в Будапешті, докищо не оприлюднено. Зате донос однієї юнії до урядової влади на другу — конкуренційну — юнію є самий собою цікавим явищем.

Чи нова світова війна буде війною позиційною?

Міждержавні договори на оборону Европи перед новою советською аґресією дають нагоду військовим специялістам подати свої погляди на форми майбутньої війни, якщо Сталін таку війну вважав би за потрібне в недалекому часі почати. Перша світова війна була позиційна. Мільйони мобілізованих вояків сиділи цілі роки в окопах, билися за „хатину мельника" чи інший подібний обєкт, і фронтові звідомлення подавали: „На фронті без змін". Тільки панцерні авта проломили німецькі окопи р. 1918, і війна була закінчена.

Друга світова війна від самого початку була *рухома*. В першій своїй фазі вона мала за свою головну зброю танки, при закінченні війни рішало летунство. Не маси вимуштрованого вояцтва рішали вислід війни, тільки технічно добре озброєні і підготовані кадри. Напр., Німеччина захопила на весні 1940 р. з невеликими силами Норвеґію, Франції нічого не помогла Лінія Мажіно, бо Гітлер міг послати в бій 200 тисяч панцерного війська і летунів-спадунів. Головна маса німецької та французької армії не брала участи в боях на заході. Теж і на Сході, в війні з Советською Росією, німці здобували успіхів порівняно з невеликими силами, поки мали технічну перевагу.

Як же може розвинутися нова війна? Чи вирішать долю війни ті 500 дивізій, що їх може поставити на фронт Сталін? Відомий англійський знавець, сотник Лиддел Гарт, показує в своїй новій праці, що для майбутньої війни не треба буде ставити проти мас советської армії маси змобілізованого вояцтва демократичних держав, бо це не може привести до успіху. На думку автора, треба мати напоготові 20-40 добірних дивізій, що можуть бути на місці в момент і вступити в бій проти передових частин напасника. Зате рішальну ролю приділяє Гарт летунству, що має знищити шляхи і розгромити маси советського війська. На основі розбору різних плянів оборони перед советськими арміями *Лиддел Гарт* приходить до несподіваного висновку: в разі війни не буде потрібна загальна мобілізація, бо вона може тільки посіяти хаос в запіллі.

В своїй праці Гарт обмежується стороною технічно-стратегічною. З нашого становища слід взяти на увагу психологічний бік війни, що може вибухнути. В „Свободі" нераз писалося про повну безнадійність, за теперішних обставин, повалити большевицький режим збройним повстанням населення: уже сама технічна перевага советської армії засуджує ці спроби на невдачу.

Війна відкрила б нові перспективи для такого руху, де він може виявитися, а зокрема поставила б на пробу надійність вояцтва самої советської армії. 1941 рік показав, як мільйони советського вояцтва, без усякого взаємного порозуміння, зробили „тиху революцію": добровільно пішли в полон до ворога, про якого наміри і пляни навіть не знали. Тому, що режим диктатури в СССР не змінився до ліпшого, нема сумніву, що такий „мовчазний плебисцит" знов повториться, коли б Москва пустила в рух свою воєнну машину. Народні маси советської держави — це найліпший союзник демократичних держав у боротьбі проти деспотизму Сталіна.

К. П.

Микола Приходько, Торонто.

„Четвертий" симптом російської кризи

II.

Ця криза не є новим явищем. Ще й до війни вона гостро позначилася в різних національних республіках, а особливо на Україні, що має багатомільйонове населення і великий економічний потенціял, що складає близько 50% загального економічного потенціялу СССР. Не дарма верховна влада (політбюро України) на Україні завжди належала московським еміссарам (Раковський, Мануїльський, Каганович, Постишев, Хрущов і ін.), а не українцям.

Відкрийте „Малую советскую енциклопедію" і під рубрикою УССР (Украіна) прочитаєте, що в 1927 р. Украіна (східня) мала 32 мільйони населення, а в 1939 — лише 28 мільйонів. Цікаво відзначити, що в 1937 р. був проведений на Україні перепис населення, який виявив ще більше зменшення населення. Наслідки того перепису не були опубліковані, а його керівника — академіка Птуху було засуджено в 1937 р. на 25 років ув'язнення за „шкідництво". Пізніше в 1939 році було опубліковано збільшені, пофальшовані дані. Я знаю про це, бо в свій час перебував з Птухою у спільній в'язниці. Десь у 1939 році, після пофальшування перепису, Птуху, після доброї науки на майбутнє, було звільнено.

Де поділося 4 мільйони українців зі східньої України і природній приріст населення, що мав становити 6—7 мільйонів, (якщо брати лише офіційні советські дані?) Ці 10 мільйонів українців були зліквідовані депортаціями до Сибіру і штучно організованим голодом, — щоб подолати опір українського народу московський колоніяльній політиці. З приходом німців на Україну, в пивниці Української Академії Наук знайдено замуровані комуністами перед відступом з Києва статистичні документи. Серед них були статистичні зведення, з яких було видно, що в рік масового голоду на Україні (1932-33), коли винищено близько 7 мільйонів українців, урожай був вищий нормального, — він міг забезпечити всі потреби населення України на 2 роки і 4 місяці. Хліб вивезено з України, щоб зломити український дух національного спротиву.

В травні 1933 року покінчив життя самогубством один з найвизначніших українських комуністів, відомий український письменник Микола Хвильовий, що свої юнацькі роки віддав боротьбі за комуністичну революцію на Україні. Два місяці пізніше застрілився і член політбюро комуністичної партії України — Микола Скрипник. Обидва вони переконалися, що їхня боротьба за комуністичну революцію завела Україну в сліпий кут московської неволі. На жаль, вони зрозуміли це не так скоро як Тіто.

28 жовтня 1933 р. в Советській амбасаді у Львові пролунав ще один знаменний постріл: 18-річний Микола Лемик, зі словами — „за смерть мільйонів виголоджених, замучених і розстріляних вами братів українців!" — застрілив заступника московського амбасадора Майорова. Цей „випадок" з трьома Миколами — був лише одним з фактів, що вказував на національну кризу в СССР.

Такий же голодовий експеримент, як засіб придушення масового національного спротиву, в дещо менших розмірах, було повторено на Україні в 1946 році, після того як Москва переконалася, що українці не хотіли воювати за її інтереси.

Вся історія московського панування сповнена найсуворішими акціями проти проявів національної боротьби на Україні, Білорусі, Кубані, Казахстані, Кавказі і. т. д. Але ці акції Москва всіма способами заховує від зовнішнього світу і чужоземним журналістам, що перебувають у Москві часто неможливо помітити їх, якщо б вони навіть виявили специяльний інтерес до того. Процеси — Спілки Визволення України; Спілки Української Молоді; Союзу Визволення Кубані; Білоруських Націоналістів; Грузинських Меншовиків; Дашнаків і інші, що закінчилися фізичним винищенням сотень тисяч найактивнішого протимосковського елементу пройшли майже непоміченими світовою пресою і громадськістю. А хіба ці процеси не були виразним показником національної кризи в СССР? Розгорніть сьогоднішні советські газети і почитайте уважно. Майже в кожній з

(Докінчення на стор. 3-тій)

Ольга Мак. Авторські права застережені!

„ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріялів).

26)

Коротше кажучи, справа опинилася в замкненому колі.

До того всього з одного видавництва, де я раніше працював, прийшов грошевий переказ за повторне видання перекладеної мною колись з англійської мови книжки. Але почта категорично відмовилась видати мені гроші, вимагаючи пашпорту, як єдиного документу, на котрий вона мала право видавати всі цінні перекази і пакунки. Коли ж я запропонував пашпорт своєї жінки, то мені сказали, що при тому мусить бути доручення адресата, підтверджене урядовою установою.

Двотижневий дозвіл на побут скінчився, і я, прийшовши просити про його продовження, рівночасно попросив начальника міліції підтвердити мій підпис на грошевому дорученню на ім'я моєї жінки. Але начальник категорично відмовився і від одного і від другого:

— Ми не можемо ні підтверджувати ваших підписів, ні взагалі далі толерувати ваше незаконне перебування у нас. Не маючи документів, ви формально являєтесь для нас невідомою і навіть підозрілою особою.

— Підозрілою?! — здивувався я. — То заарештуйте мене!

— Не маємо на те підстав: адже ви перебуваєте у нас легально.

— Знаєте, начальнику, — не витримав я — направду, що на такій „свободі" я почуваю себе гірше, ніж у в'язниці! Бо, як там тяжко не було, але я знав, що є вя'знем, і тому спокійно мирився з усіми обмеженнями. Але навіть і при тих обмеженнях я мав якісь права і підлягав певним законам! Для мене був забезпечений дах над головою, хоч і в'язничний, але все таки — дах! Мені давали їсти, може, мало, може, погано, але — давали! Нарешті, коли мені приносили пакунки чи грошеві перекази, то ніхто мене не питав за пашпортом, і ніхто мені не казав, як оце ви тепер, що я — людина невідома і підозріла!

А тепер я — гірший від індуського парія: роботи без документів не дістану, права на побут — також, але одночасно, як самі знаєте, згідно з нашими законами, я не маю права існувати без праці і без реєстрації на мешканні. Я є такий безправний, що мене навіть до в'язниці не беруть!

Ні, справді, заарештуйте мене! Тоді я буду в якомусь законному становищі, і вже ви будете ламати голову над тим, що зі мною робити. Може, як заарештований, я перестану бути для вас „невідомий" і тоді навіть буду мати право домагатися від вас підтвердження підпису на моему грошевому дорученню!

— Ви, звичайно, жартуєте! — усміхнувся начальник.

— Зовсім ні! Я говорю цілком поважно!

— Але ж я не маю підстав заарештувати вас, кажу вам ще раз!

— Ну, то тоді мені залишається хіба піти когось обікрасти, або вбити, щоб дати вам такі необхідні підстави.

— Думаю, що ви того не зробите...

— Ну, то що ж мені тоді робити? Повіситися? Чи сказати вам: „Я таки звідси не уступлюся, всупереч вашому розпорядженню! „Тоді будете змушені мене заарештувати!

Начальник задумався.

— Дійсно, заплутана справа! — відповів заклопотано. — Але я так думаю, що сидіти далі в Б. для вас безнадійно. Їдьте ще раз до Києва і у Верховному Суді Республіки розкажіть, як стоять ваші справи. Коли документів не вдасться вам дістати назад, то добийтеся розпорядження зареєструвати вас у нас на побут. Маючи такий наказ, я вже зможу видати вам бодай короткотерміновий пашпорт, як єдину основу для реєстрації на право мешкання. А там уже з цим пашпортом будете собі якось далі радити.

Підпис на дорученні вам також можуть там потвердити, бо знають вашу справу ближче.

Я, на жаль, більше нічого для вас зробити не можу!...

З тим я на другий день виїхав знову до Києва.

Вияснення неясної справи.

"Те, що сталося в Києві, нагадує американський пригодницький фільм зі штучно нагромадженими „випадковостями".

Ледве я переступив поріг Верховного Суду, як попав у обійми чотирьох мужчин. Були це мої колишні колеги з міста З., звідки, власне вийшли джерела моєї справи.

— Мак?!! Олександер?!! На волі?!! Що ж це таке?!!

— Чи й мої колеги також такої думки, що я конечне мушу бути у в'язниці? — засміявся я.

— Ми — ні! Але такої думки є наші судді! Ви ж знаєте, чого ми тут сидимо? Та ж за тими дверима, де стоїть сторожа, саме в цей момент відбувається наша розправа!

— Ваша розправа?!! А чого ж ви без охорони?

— Зараз все пояснимо!... Але, насамперед, треба викликати з засідання нашого адвоката!... Господи Боже!!! Та ж те, що ви на волі, цілком міняє нашу справу!...

І вони всі стрімголов понеслися коридорами в напрямі залі засідань і вскорі повернулися зі своїм адвокатом.

— Ось тут, маєте: це — Олександер Мак!

До мене приступає здивований адвокат.

— Ви є дійсно Олександер Мак?

— Я, у власній особі.

— На волі — офіційно?

— Прецінь же не можете підозрівати, що я втік з в'язниці?...

— Коли вас звільнили?

— Двадцятого травня на підставі вироку Верховного Суду УССР.

— Маєте копію вироку при собі?

— Маю.

— Дайте мені її. Я вам поверну зараз після засідання. Можете бути певні, — звернувся до решти, — що ваша справа є виграна!

І побіг назад, розмахуючи моїм папером.

— Тепер розказуйте, — звернувся я до колеґ, — що це все має означати?

Мої товариші, денервуючись і перебиваючи один одного, починають мені розказувати свою історію: арешт, трагічну смерть старого секретаря і „вибори" мене на „голову організації".

Дмитро Дорошенко.

СПОМИНИ

ПРО ПЕРЕБУВАННЯ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО В РОСІЇ ПІДЧАС ВІЙНИ

3) (Докінчення)

Весною 1916. р. святковано Великдень в хаті покійного Ф. П. Матушевського — громадкою галицьких заточенців-закладників. Намятаю, перед початком трапези всі як один встали, повернулися лицем на схід, простягли туди руки й промовили „Христос Воскрес!" Ніхто не вимовив при тім кого вітають, але ми, приявні кияни, зрозуміли без слів, що це галичани вітають свого Дорогого Пастиря, що мучиться далеко в московській неволі, мучиться за те, що не покинув своєї пастви во время люте. Промовивши це привітання, галичани всі плакали, як малі діти. І ми не могли здержатися від сліз, дивлячись на це.

Та визволення прийшло швидше, ніж ми всі думали. Великдень 1917. р. наш Владика зустрічав уже на волі, хоч іще в чужій стороні. Скоро після вибуху революції він був випущений новим урядом зі своєї тюрми й приїхав до Петербурга. Тут в половині квітня 1917. р. мені довелося з ним познайомитись. Я був призначений крайовим комісарем із правами генерал-губернатора до окупованих частин Галичини й Буковини. Перед своїм виїздом туди я поїхав до Петербурга, щоби дістати інструкції безпосередньо від Тимчасового Управління. В Петербурзі я довідався, що там перебуває Митрополит. Я зразу поїхав до него. Він жив у римо-католицького єпископа Цепляка над „Фонтанкою", в історичному будинку, де проживав колись російський поет Державін. Митрополит зразу ж прийняв мене й видимо з приємністю познайомився зі мною. Ми говорили про становище в Галичині, про мої пляни зреформувати тамошню адміністрацію й полегшити долю населення. Митрополит дав мені доручення щодо церковної управи. Він передав мені теж список нових призначень духовних осіб, підвищень і обсаджень порожних парохій. Він хотів сам їхати зі мною до Тернополя, але я його відмовив від цього, з'ясувавши, що цим самим він дуже утруднив би моє становище та й в своїй справі впорядкування церковного життя в Галичині пошкодив: всі військові урядовці, що прикладали руки до його арешту й висилки, були ще на своїх давних становищах і приїзд Митрополита міг би викликати великі тертя між мною й тими властями. Митрополит погодився з моїми аргументами й заявив, що до Галичини тепер не поїде, а обмежиться лише подорожжю до Києва. В помешканні Митрополита я мав приємність зустрітися з о. Ст. Юриком, що так само був тільки недавно визволений із вязниці, куди його посадив російський уряд у вичікуванні на виміну його за когось із російських полонених в Австрії. З о. Юриком я познайомився в Києві в кінці 1914. р., коли він сидів там у вязниці й опісля був засланий до Вологди. Останній раз перед тим ми бачилися, коли я проводив його на київському двірці на далеке заслання на північ. Тепер о. Юрик аж сіяв від радощів, що скінчилася неволя для його земляків, що настають для України кращі дні й що він бачить свого улюбленого Митрополита на волі й серед своїх людей.

Петербурська українська колонія зустріла Митрополита з великою пошаною. Назустріч йому на двірці зібралися численні представники українських організацій, вітали його, а українці-військовики виставили почесну варту й відвезли його до помешкання на Фонтанку в парадному військовому автомобілі.

Вже перед самим моїм від'їздом із Петербурга Ол. Г. Лотоцький запросив Митрополита до себе, де зібралися знатніші представники української колонії в Петербурзі. Коли почали питати Митрополита про його життя в Спасо-Єфиміївському манастирі, як він себе почував, то Митрополит здивував нас усіх своїм незвичайно спокійним відношенням до пережитої неволі, до перебутих страждань: „що Вам оповісти?" сказав він. — „Нема що оповідати: день був подібний до дня, кругом німі стіни, ні з ким було говорити. Сидів самітній зі своїми думками". А в такому вязненні просидів він цілих два роки, й невідомо було йому, скільки ще має сидіти!

Митрополит вибирався до Києва, а це нелегка річ була тоді проїхати: всі потяги були вщерть набиті салдатами, які самовільно захоплювали всі місця у вагонах, а то й цілі вагони й звичайні пасажири мусіли терпіти страшні невигоди. Я, наприклад, їхав до Петербурга цілу добу, не злазячи з верхньої полиці у вагоні, куди ледве вліз. І не було на це ради, бо з проголошенням „свободи" зникла всяка дисципліна серед війська. Тепер, вертаючися до Києва, спеціяльно випросив собі в канцелярії голови Ради Міністрів окреме купе, до якого мусів сідати ще за дві години перед тим, заки потяг заїхав на перон на двірці, — інакше салдатня не допустила би сісти й сама захопила би цей переділ. Прочуваючи, як тяжко буде їхати Митрополитові, втомленому неволею в таких умовах, я добув окреме купе й для нього. Він виїхав на день, або в два дні пізніше від мене й ще застав мене в Києві.

Митрополита зустріли в Києві також з великою почестю. Голова Комітету „Союза Городов" барон Ф. Р. Штейнгель віддав Митрополитові до розпорядження одне з кращих авт Союзу, щоби йому було зручніше їздити по місті. Митрополит відбув кілька офіційних візит і хотів бути на засіданні Центральної Ради. Але керманичі Ради, головно проф. М. Грушевський, боячися порушити свою революційну репутацію, відмовили такі відвідини й Митрополит побував лише на приватному засіданні частини членів Центральної Ради в одній з бічних кімнат. Під час розмови Митрополита з членами Ради, ввійшов В. Винниченко, демонстративно сів спиною до Митрополита й закурив папіроску. Пані Л. М. Старицька-Черняхівська, яка вітала Митрополита, потім оповідала мені, що всі приявні паленіли від сорому за таку некультурну поведінку „революційного вожда". Коли так зустрінула Митрополита інтелігенція, то зовсім інакше привітали його представники народу: з Центральної Ради Митрополит поїхав на з'їзд кооператорів київщини. Сотні людей, здебільшого селян, членів сільських кооператив, як один муж підвелися зі своїх місць, коли Митрополит появився в залі з'їзду, зробили йому сердечну овацію, віддали пошану як церковному Достойникові й вітали щирими, сердечними промовами. Мені розказували, що Митрополит був дуже вдоволений цею зустрічю.

Я вже збирався їхати на двірець, щоби мандрувати до Чернівців, коли до мого скромного мешкання приїхав Митрополит. Він привіз велику китицю квітів моїй дружині й дякував їй за опіку над галицькими вязнями з часів царського режиму. Я спішив на поїзд. Митрополит побажав мені успіху в моїй роботі в Галичині й ми розпрощалися. Я виїхав на фронт, а Митрополит через деякий час поїхав до Петербурга ще раз, та звідти через Швецію за кордон. Зустрілися ми з ним після цього у Львові, весною 1918. року.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП РОМИ ПРИЙМИ В ПІТСБУРГУ

Рома Прийма — чарівна поява нашої балеріни як такої, і краса самої нашої балетної зірки, — виступила зі своїм Вечером Танку і Пузики в Пітсбургу в дні 11. червня, 1950, при співучасти відомої професорки музики Вп. Іванни Прийми. Програма обширна і цікава притягнула поважне число любителів і зацікавлених українським балетом глядачів. Писати про нашу балетну зірку Рому Прийму, це писати найновішу історію українського балету, так би мовити, нову сторінку в історії нашого балетного мистецтва. Рома Прийма перетворює клясичну техніку в модерний стиль, при чому техніка не є ціллю для відтворення танку. Рухи танку у Роми Прийми є засобами для висказання ріжних почувань і настроїв, хотяй й сама техніка дуже високо розвинена у нашої балетниці. Типи створені Ромою Прийма — це оригінальні, контрастові типи, які вбрані у певні форми — дають зразковий стиль балетного танку.

Висока музична культура п-ні Іванни Прийма причинилась у великій мірі до мистецького виведення цілости Вечора Танку і Музики.

Д-р Р. К.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„День преси"

5. травня в УССР відзначали 38-роковини від заснування російської большевицької газети „Правда", — т. зв. „день преси". День проведено під кличем Сталіна — „Преса — найсильніша зброя нашої партії".

В органі ЦКПартії „Радянська Україна" велику увагу присвячено розвиткові большевицької преси в західних, Закарпатській та Ізмаїльській областях. Газета пише: „Великі завдання стоять перед газетами західних, Закарпатської та Ізмаїльської областей. В цих областях завершується бурхливий процес колективізації сільськоо господарства. Наші газети мусять стати гострою бритвою, яка зрізує всі антикомуністичні і антидержавні нарости, що заважають нашому рухові вперед. Газети західних областей повинні активно і гостро викривати ворожі брехні недобитків українських націоналістів, виховувати трудящих в дусі большевицької ідеології і вірности СССР".

Таки справджується, що процес колективізації відбувався зовсім не на „добровільних принципах", а навпаки, був бурхливий. А „недобитки" все таки ще далі існують і проти них треба скеровувати „найгострішу зброю".

Останні штани — державі

Як уже відомо, совєти розписали „п'яту державну позику відбудови і розвитку народнього господарства СССР". По містах і селах України зігнали населення на багатолюдні віча і з місця розпочали здирати гроші. До 3. травня позику передплатили всі робітники і службовці міст Києва, Житомира, Дрогобича, Проскурова, Чернігова, Вінниці. Газети повідомляють, що людність України „з великим піднесенням передплачує позичку". Вістки про передплату друкують під такими наголовками, як: „Для добробуту народу", „Позика — наша кровна справа", „З радістю віддамо наші заощадження державі" і т. д. та кажуть, що „відомість про позику сприймається з захопленням та вдячністю".

Не з'їв обіду, заплатив позику, ще й до того сказав: "Спасибі за ласку, що взяли"..

Пленум спілки композиторів

В днях 4-13 травня в Києві відбувався 4 пленум правління спілки композиторів УССР. В роботі пленуму брали участь совєтські композитори з України та інших республік, стахановці, вчені, письменники і артисти Києва. „Про стан і завдання творчости совєтських українських композиторів" доповідав Г. Верьовка. По доповіді відбулося прослухання творів Л. Ревуцького, Ю. Мейтуса, П. Козицького і і.

„Радянська Україна" в обороні „андерсівців

Під заголовком „Продаж у рабство солдатів армії Андерса" газета „Радянська Україна" надрукувала коротку вістку, в якій говорить про долю б. вояків корпусу польського генерала Андерса. Газета проливає гірку сльозину, що б. вояків Андерса з Лібану перевозять до Бельгії „для використання на непосильних роботах у рудниках".

Нема як большевицьке чутливе серце, що й казати: ото як би передали „нещасних андерсівців" нам, — ми б їх пригорнули . . .

(Українська Думка)

„Четвертий" симптом російської кризи

(Докінчення зі стор. 2-гої).

них ви знайдете найсуворіші, але разом з тим і тривожні, закиди на адресу „буржуазних націоналістів", що діють в різних національних республіках з наміром „відірвати" їх від „старшого брата", тоб-то від Москви. Останнім часом, щоб менше виявити той прояв національного сепаратистичного руху, Москва називає тих ворогів „бездомними космополітами" або „агентами англо-американського імперіялізму".

В 1947 році, після вбивства українськими повстанцями рос. маршала Ватутіна і польського генерала Сверчевського підписано офіційний військовий пакт між СССР, Польщею й Чехословаччиною про спільну збройну боротьбу з Українською Повстанською Армією, що бореться за незалежну Україну. Очевидно її сила і акції мали загрозливі розміри, якщо потрібний був аж пакт трьох військових штабів 3-х країн для поборювання повстанських груп. Той пакт не забезпечив знищення УПА. Ще наприкінці 1949 року вся европейська преса, писала про великі бої між урядовими московськими і польськими військами та УПА, на всій лінії від Житомира аж до Карпат. В рядах УПА, яка має сьогодні за відомостями добре поінформованих джерел, поважну силу добре озброєних повстанців, є також білоруси, кубанці, кавказьці. Цікаві інформації такого характеру подають про цю боротьбу і ті, кому пощастило втекти на захід з-поза залізної куртини, як це виходить зо статті А. Є. Талберта в нюйорськім „Геральд Трибюн".

Генерал Волтер Беддел Смит, колишній американський амбасадор в Москві, стверджує в своїй книжці, що сильні націоналістичні настрої на Україні є одною з найбільших загроз для совєтської імперії. Аналогічні думки висловлюють і інші політичні авторитети, що інтересувалися проблемою національної кризи в СССР. Вона справді викликає в Кремлі найбільше занепокоєння і становить грізну небезпеку на випадок збройного конфлікту із Заходом. Москва знає це і тому завжди і скрізь виявляє до проявів цієї кризи найгострішу реакцію.

Чи не найяскравішою ілюстрацією тверджень ген. В. Б. Смита про найбільшу загрозу для СССР націоналістичних настроїв на Україні, був катастрофічний розвал українського фронту напочатку другої світової війни.

Але німці наслідували на Україні і в інших республіках СССР національну політику Сталіна, ще в більш неприхованій формі, ніж це робила Москва. Небажання зрозуміти і правильно повести національну політику на території московської імперії було одною з найважливіших причин поразки Гітлера на Сході. (Власне такі саме поради старається нав'язати тепер Західному всітові уся російська еміграція, найголовнішим прагненням якої є збереження неподільности московської імперії).

Вже на другому році війни в запіллі німецької армії почали діяти сильні партизанські національні загони. В час війни вони дезорганізували німецькі комунікаційні лінії і зводили бої з німецькими військовими частинами. Але в той же час, вони провадили бої з комуністичними партизанами, висланими в німецьке запілля Москвою. Так, наприклад з Зах. Україні, 1943 року, в околицях м. Станиславова українські партизани дощенту розгромили московську партизанську дивізію під командою ген. Ковпака, що тепер є військовим міністром УССР.

Сьогодні ті партизани, просто в неможливих умовах, маючи лише моральну підтримку від населення, продовжують боротьбу з московським імперіялізмом. Населення допомагає їм не зважаючи на загрозу смерти за ту допомогу.

Повстанські сили, на випадок военного конфлікту можуть бути помножені в тисячі разів, так само як і інші, приховані сьогодні, потенціяльно могутні, сили національної кризи в СССР.

Тільки щоб це сталося, політики Західного Світу повинні запам'ятати, що курс на збереження великої неподільної Росії може призвести лише до поразки, бо він зневтралізує акцію національно-визвольного руху народів, яка має вирішальне значення особливо з огляду на величезну територію СССР. Хто цього не зрозуміє, той програє неминучий бій на Сході.

(Кінець).

Що писала "Свобода" тому 40 років?

23 червня 1910 р.

ДО НАШИХ ДІВЧАТ І ДО ВСІЄЇ МОЛОДІ

Недавно помістив я в „Свободі" зазив до нашої інтелігентної молоді, щоб училася шоферства, то є їзди автомобілем. Що моя рада була на часі, виазує факт, що я отримав 16 листів в цій справі і то з різних околиць Злучених Держав і з Канади, не тільки від українців, але й від поляків. Я можу сказати, що того фаху можна навчитися не тільки в Шікаґо, але й в кожнім більшім місті . . . Тепер слово до наших дівчат. Таку саму працю, а може й ліпшу може мати інтелігентніша дівчина, якщо дістане вишкіл на „норску", тобто доглядачку хворих по шпиталях або при хворих по приватних домах. Часто таких доглядачок вживають багатші родини до товариства, а теж і до опіки над дітьми підчас подорожі . . . Щоби вивчитися на норску на це є школи цілоденні й вечірні, або й практика в шпиталях . . ." Д-р. Володимир Сіменович, Шікаґо.

ВЕЛИКЕ ЦЕРКОВНЕ И НАРОДНЕ СВЯТО

Під повищим заголовком поміщена велика оповістка — на пів сторінки — про свято в Джерзі Ситі з нагоди приїзду еп. С. С. Ортинського на місію до церкви св. Петра й Павла. На зустріч єпископові виїдуть братства й товариства до станції Пенсилвенської залізниці і введуть його до храму. Це буде в середу 6 липня пополудні. У пятницю буде зїзд нюйорського священичого місійного кружка. У неділю 10 липня в год. 10 ранку буде посвячення нутра відмальованої церкви. Пополудні буде спільна гостина в Елкс Голл, під ч. 188 Гренд Ст. Ввечір у тій самій залі буде концерт у честь Владики. У вівторок 12 липня відбудеться великий пікнік в Грінвил Шіцен Парк.

30 червня, 1910 р.

ПОПРОЩАЛИ МИРОНА ГУНДИЧА ПРИ ВІДЇЗДІ ДО РІДНОГО КРАЮ

Дня 7 червня нюйорські українці прощали з жалем Мирона Гундича, який відїхав на посаду церковного півця до Черновець на Буковині. За час свого шістьрічного побуту трудився він багато для української громади. Як дяковчитель при церкві св. Юрія він зорганізував і взірцево вів школу для дітей, а теж і вечірні курси для старших неграмотних. Він був неабияким співаком-диригентом, вишколив церковний хор і заложив співацьке товариство „Боян", який часто уладжував концерти й вечерниці.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ВИДАННЯ КАЛЕНДАРЯ НА 1911 Р.

У підготові до видання Календаря У. Н. Союзу на 1911 р.редакція „Свободи" видала заклик до письменників, щоб присилали матеріяли, а до членів Союзу, щоб зайнялися збиранням оголошень. Зголошення присилати до „Свободи", якої видавництво було тоді приміщене під ч. 184 Гудсон Ст., у Ню Йорку.

ПОЛЬСЬКА ПІЯНІСТКА В КИЄВІ

В програмі виплекування „українсько-польської приязні", такої, що побудована на самій підпорядкованості наказам Москви, в Києві побувала молода польська піяністка Г. Стефанська-Черні, нагороджена в минулому році першою премією на конкурсі в Варшаві, а також премією польського радіо. В Колонній залі державної філярмонії Стефанська-Черні дала концерт творів Шопена. Другий концерт відбувся в Клюбі Спілки письменників УССР, третій — перед студентами, професорами і викладачами київської консерваторії. З Києва Стефанська виїхала до Москви.

ВИСТАВКА КНИГИ І ГРАФІКИ

В приміщенні музею мистецтва в Києві відкрилася виставка української совєтської ґрафіки. На виставці зібрано понад 1,200 експонатів — книг, плякатів, ілюстрацій до творів клясиків літератури і т. д. Що це виставка совєтська, то на стендах тільки й видно твори Маркса, Енґельса, Леніна, Сталіна, а вже далі твори сучасних письменників. Окремий стенд влаштовано для збірника „народніх пісень і дум, творів прози й поезії, присвячених . . . Сталіну".

Виставка показує, що за два минулі роки в Україні видано близько 4 тис. назв книг і брошур тиражем 122 міл. екземплярів.

КНИЖКОВИЙ БАЗАР

В „день большевицької преси" в Києві влаштовано книжковий базар. На полицях книжкових кіосків поставлено безліч творів Леніна і Сталіна російською і українською мовами, книг про колгоспне господарювання, творів Пушкіна, Ґорького і і. З українських письменників і поетів був заступлений одним єдиний Шевченко.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую брата Богдана Цісик зі Струсова в 1945 р. перебував в Брандибургу, Берлін. Хто знавби його долю подати за винагородою. Також шукаю **Павла Качмарчука** синів з Тернопіля. Перебували у Відні. Хтоби знав про адресу, або вони самі голоситись до: Joanna Keysa, 391 Henderson St., Jersey City, N. J. U.S.A.

ПРАЦЯ для двох осіб в роках 18-30, середнього росту в Dry Cleaning Plant в українського кравця. $50 місячно на початок і ціле удержання. Нагода також для скитальців. Навчимо роботу. Голоситись до:
HARRY SHEWCZUK
2238 E. Adams, Freeport, Illinois.

Пошукую вуйка **ІВАНА ТАРАСА** з села Ростока Велика, повіт Новий Санч і знайомих. Хто би знав про них, прошу голоситися на адресу.
PETRO TARAS
c/o Adolphe Pons
Country Life Farm, Bel Air, Maryland

ПАРАНЯ БІСИК пошукує рідних і знайомих зі села Угерсько, повіт Стрий. Прошу писати на адресу:
JAKYMA PARANIA
c/o Dr. E. A. Bocock
Bristov, Va.

Пошукую **ФЕСЬКУ МАСЮК** (Zdan) замужну (імя по чоловікови не знаю) з села Сіняква, пов. Любачів. Має перебувати в Albany, N.Y. Хто про неї знає, або вона сама, голоситись до:
Matronka Bereziwska Andros
46 Van Buren Street, Passaic, N. J.

МИХАЙЛО ДИКУН
Пошукує Друзів та знайомих Стриян. Прошу писати на таку адресу:
MYCHAJLO DYKUN
Leese kr. Nienburg (20 a) Weser Camp. Warta, Germany

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК

З ясних хвилин

Бувають у нашому, українському житті хвилини, що, переживаючи їх, знаходимо в них надію на наше краще завтра. Таку хвилину пережили ми ми 18 червня ц. р. у неділю, в галі при церкві св. Юра О. О. Василіян у Ню Йорку, коли ми були на закінченні шкільного року „Цілоденної Парохіяльної 8-кл. Школи св. Юра" при парохії О. О. Василіян. Це шкільне свято почали найменші з Дитячого Садку, — що при цій же школі, — а закінчилося врученням дипломів 18 учеництв і ученицям, що покінчили цю 8 клясову школу. Пісню за піснею співала дітвора з піднесеним настроєм; привіт за привітом і подяку за подякою виголошували — й ті найменші! — ясно, виразно, статочно. А все це в заключенні говорить, що праця у цій школі над нашими дітьми проходить під доброю кермою й уміло та продумано ведена.

Як на мент призадумаємось, то самі зрозуміємо й оцінимо вартість і значення для українців цих шкіл, що знаходяться під проводом О. О. Василіян у Ню Йорку, — а саме: Парохіяльна цілоденна 8-клясова школа св. Юра, при ній же Дитячий Садок, і Академія св. Юра (Гайскул), до якої посилають дітей навіть чужинці, які з вихованням дітей у цій школі є вдоволені. І що найважливіше — в цих школах діти дістають найосновніше в житті дитини, людини, родини й народу: віру в Бога і Його Правду. Це — завсіди було, є й буде найконечніше і найпевніше в житті.

М. З.

РОЧЕСТЕР, Н.Й.

В пам'ять С. Петлюри і Є. Коновальця

В неділю дня 18 червня заходом місцевого відділу ОДВУ була відправлена панахида за спокій душ сл. п. головного Отамана С. В. Петлюри та полк. Є. Коновальця. Підчас панахиди, яку відправив о. Лонкевич в укр. гр. кат. церкві св. Иосафата, співав Український Національний Хор. По панахиді відбулася Святочна Академія в залі Українсько-Американського Клюбу. Академію розпочато вступним словом, довголітнім головою місцевого відділу ОДВУ п. В. Гречуком, який взвав присутніх до повстання з місць і двохвилинної мовчанки на знак жалоби. Дальше п. Гречук підчеркнув, що ОДВУ на терені ЗДА в свойому славному минулому допомагала і далі допомогатиме, морально і матеріяльно, Українській Визвольній Боротьбі.

Святочно-жалібний настрій, на сцені могила і хрест, по боках написи „Париж 1926" і „Ротердам 1938". По середині портрети вождів на тлі написів, „Дві постаті — одна ідея".

Дальшою точкою програми був виступ Українського Мішаного Хору, під мистецьким керівництвом В. Божика: Коли Ви вмірали (М. Гайворонського); Ой у лузі Червона Калина (О. Кошиця).

В глибоко змістовнім рефераті „Дві постаті — одна Ідея" підкреслено, що всі ми є сини й дочері одної неньки України, у всіх нас б'ється українське серце, і всі ми повинні йти слідами славних постатей С. Петлюри і Є. Коновальця до бажаної нами цілі: Самостійної Соборної Української Держави.

„На Смерть Вождя" віддеклямував інж. І. Шморгун. Дальше слідували пісні: Гей степами (комп. В. Божика); Вперед (В. Божика). Доповненням програми була деклямація школярки М. Щуровської „Україно, Рідний Краю" і „Поклін Вам Могили", яку віддеклямував один із місцевих засновників ОДВУ, старший віком, сьогоднішній член управи відділу ОДВУ п. В. Колданський. Потім був виступ бандуристів п. С. Тупіся і п. В. Господора, що виконали: Ой Морозе, Морозенку; Зійшов місяць над горою. Кінцева пісня хору „Живи Україно" (М. Гайворонського).

Святочну Академію закінчено загальним „Ще не вмерла Україна".

М. Б.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, якої нас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за виграту часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19516 Гаврильчук Анастазію з с. Крачкова (Перемишль) від Гаврильчук Катерини.

19517 Бабій Ригорка з с. Доброводи (Збараж) і Козак Иосифа з с. Оприлівці (Збараж) від Мних Анни.

19518 Шевчик Михайла і його синів та доньку з с. Пяновичі (Самбір) від Шевчик Івана, сина Федька.

19519 Хомусяк Ілька з с. Молодинчі (Ходорів) від Редьки Івана.

19520 Кременюк Івана і Миколу, Ясельську Анну і Романюк Миколу всіх з м. Косів від Лесюк Івана.

19521 Люшняк Василя і Корiньовського Михайла обох з Бережан від Крипякевич Теклі і Льва.

19522 Кукурудза Максима з с. Верхобуж (Золочів) від Кровіцького Михайла.

19523 Дубєнського--Мазуркевича Мартина з с. Хута (Волинь) від Серединського Александра.

Голоситися до:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

ЗВІТ

з місячних пожертв зложених в ЗУАДКомітеті за місяць май, 1950.

Филаделфія, Па: Василь Белюх $5.00.
Пітсбург, Па Іван Шинян, чл. вкладка $5.00.
Гарисбург, Па: Дмитро Городечний $10.00.
Фраквил, Па: Павло Рубан — $5.00.
Ірі, Па.: Иосиф Ярема, чл. вкладка $5.00.
Свайерсвилл, Па: Павло Сліпець $5.00.
Варфордсбург, Па: Григорій Окатий, чл. вкладка $5.00.
Честер, Па: Володимир Лесик, чл. вкладка $5.00.
Ню Йорк, Н. Й.: „Комітет Допомоги Укр. Студіюючій Молоді в Европі" передало до рук Д-ра З. Кузелі в Німеччині на „Студентський Фонд" $300.00. Андрій Сворань $10.00.
Амстердам, Н. Й.: Касіян Семчук, чл. вкладка $5.00.
Сиракюз, Н. Й.: М. Ковбасьнюк, чл. вкладка $5.00.
Тайога Сентр, Н. Й.: М. Маршевська на інвалідів $5.00. на старців $5.00.
Гермікер, Н. Й.: Укр. Центральний Комітет зі Загальних Зборів переслав на допомогу інвалідам і старцям в Німеччині, Австрії та Італії $50.00
Вудбайн, Н. Дж.: Григорій Карач $10.00.
Джерзі Сити, Н. Дж.: Сестрицтво Преч. Діви Марії, членська вкладка (переслала Марія Борак) $10.00.
А. Кадринський, чл. вкладка $5.00.
Шікаго, Ілл.: по $5.00: Михайло Сенчишин чл. вкладка, Іван Дубіцький, Евгенія Мартинюк, чл. вкладка, Іван Андрушко, Теодозій Гаєцький.
Гартфорд, Кон: Григорій Галушка, чл. вкладка $5.00
Балтімор, Мд.: Е. Дерій, чл. вкладка $5.00.
Честертови, Мд.: С. Демчук $5.00.
С. Луіс, Мо.: Ігор Зубицький, чл. вкладка $5.00.
Дитроіт, Міш.: П. Бартович $10.00.
Клівленд, Огайо: А. Наконечний $10.00.
Пусс Хрищен, Місс.: Петро Дашко, чл. вкладка $10.00.
Кардвил, Вірдж.: Владислав Антоновський, чл. вкладка $10
Міннеаполіс, Мінн.: Марія Процай, чл. вкладка $5.00.
По $3.00 зложили:
Анна Льонг, Іван Шимків.
По $2.00 зложили:
С Кручовий, І. Ганкович, М. Береза, Петро Мегик, о. Николай Левицький, Анна Левицька, Н. Н., В, Ратич, А. Яворський.
По $1.00 зложили:
В. Тиблєвич, П. Хитровський, М. Бек, Е. Сарачинська, М. Винниченко, Параска Боха, М. Дахнівський, К. Кульматицький, Д. Кулинич, В. Пронів, Я. Красюк, В. Токаревич, С. Орпецкий, П. Павлюк, І. Мельник, І. Заблоцький, П. Михальчук, Осип Цікало, Петро Чикій, Л. Хамусяк, А. Грушецький, Г. Клименко, П. Підлуський, В. Залінчук, В. Пронів, І. Мартинюк, І. Сапсай.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

У СПРАВІ ЗБІРНИКА „ВОЛИНЬ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ".

Ініціятивний Гурток Волиняків у Винипегу подає до відома українському громадянству, що в Канаді повстав волею старшої іміграції Видавничий Комітет збірника: „Волинь в боротьбі за волю України", який ставить своїм завданням прийти з матеріяльною допомогою в праці над вищезгаданим збірником.

Видавничий Комітет має на меті поєднати працю нової імігрізції зо старшою і тим доказати, що не має різниці в національних стремліннях першої, другої і третьої еміграції. Всіх нас силою витиснув із рідної Батьківщини політичний і економічний гніт окупантів, а тепер нашим обов'язком, як горожан Канади і інших країн є піддержувати визвольну боротьбу і свободолюбні дії рідного народу.

Ми підписані члени Видавничого Комітету, закликаємо всіх волиняків, співмешканців Волині і людей доброї волі, надсилати матеріяли, документи, світлини і т. п. до використання в збірникові, як також зголошувати свою співпрацю. Про які саме матеріяли розходиться, було своєчасно подано в пресі. На бажання кожному заінтересованому вишлеться докладні інформації. Збірку матеріядів продовжується до 1 жовтня 1950 р.

Рівночасно закликаємо старшу і молодшу еміграцію, перебуваючу у вільних країнах світу, допомогти Видавничому Комітетові добровільними датками, щоб розпочате діло довести до кінця.

Ми звертаємося навіть і до тих волиняків, що відійшли у чужі табори, верніться на правдивий шлях і своєю участю дайте доказ вірності ідеям українського народу.

Матеріяли і датки посилати на адресу: "Wolyn", St. Andrew's College, 259 Church Ave., Winnipeg, Man., Canada.

Члени Видавничого Комітету:
А. Влодарчук, Онтеріо;
Орест Федорчук, Манітоба;
Михайло Бабій, Алберта;
Степан Наливайко, Саскачеван.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Р. К. — Дякуємо. Використаємо для новинки. Не передруковуємо, бо написане для другої газети.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Повідомляю українське громадянство, що дня 21. червня ц. р., помер у Филаделфії мій муж
МИХАЙЛО КРАВЧУК
Магістер фармації
Похорони відбудуться в суботу, 24. червня, о год. 9-тій рано з похоронного заведення п-ні Марії Насевич при вул. Френклик і Браун до катедри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, а потім на цвинтар у Факс-Чейзі.
Дружина Ярослава.

✝

Дня 21 червня 1950 р. помер у 71. році життя
Маріян Ляхович
Полишив у смутку жену Аполонію, 2 синів: Бронислава і Володимира і дочку Иоанну.
Похорон відбудеться з похоронного заведення П. Яреми 129 Е. 7. вул., Ню Йорк в суботу, дня 24. червня 1950 р., о годині 9:30 рано до Церкви Св. Юрія при 22 Е. 7. вул., де відправиться співана Служба Божа, а відтак на вічний спочинок на цвинтар Holy Trinity.
РОДИНА.

ТАРЗАН, ч. 2372. Стала цілю для вистрілу.

Коли Манзен потягнув кріс за собою...

Тарзан пригнав на горішні гиляки.

Джена споглядала через зелені листки і бачила, що надходить її кінець.

В розпуці вона кинулася до вищих гиляк... і виставила себе на небезпеку від свого можливого вбивника.